



אפיק ושות'

אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון  
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 118: 23 ינואר, 2013

הגיליון המקצועי הדו שבועי של אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון  
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.3.609 פקס 03-609.5.609

## תוכן עניינים

**ט"ו בשבט שמח ויום הולדת 64 לכנסת ישראל**  
בחג האילנות, תש"ט – 14 פברואר, 1949 – נפתח המושב הראשון של האסיפה המכוננת, היא הכנסת הראשונה.

### 1. מאמר בנושא: ממשל תאגידי

מאמר בנושא ממשל תאגידי מאת עו"ד איריס ורדי ממשרד אפיק ושות', העוסקת בתחום דיני החברות, ניירות הערך והממשל התאגידי.

### 2. מידעוני המסים של BDO זיו האפט

קישור למגזין תקינה בינלאומית ופרסומי רשות ניירות ערך וכן תקינה אמריקאית לסיכום של 2012.

### 3. עדכוני תאגידיים, הגבלים עסקיים וניירות ערך:

#### א. פטור ממכרז בעת התקשרות עם נותני שירות ברשות ציבורית יינתן רק במקרים ייחודיים

העליון: רשות ציבורית מחויבת במכרזים מול נותני שירותים; קיים פטור במקרה של משרת אמן אישי או מימונת ייחודית; החריג יפורש בצמצום רב.

#### ב. חוק השליחות יחול במקום בו אורגן מבצע פעולה משפטית בשם תאגידי כלפי צד שלישי

מחוזי חיפה: למרות השוני בין אורגן לשלוח- בכל הנוגע לדיני השליחות דינו של אורגן כדין שלוח.

#### ג. חברה אינה מחויבת בחלוקת דיבידנד כאשר אין הוראת תקנון הקובעת זאת

מחוזי תל אביב: בהעדר הוראת תקנון המחייבת חלוקת דיבידנד, אי חלוקה אינה קיפוח מיעוט; קיפוח מיעוט עשוי להתקיים כאשר נושאי משרה מושכים שכר מעבר למקובל בשוק כדי לרוקן נכסי החברה.

### 4. עדכוני משפט מסחרי, מקרקעין וזכויות יוצרים:

#### א. השאלה האם הרעה מוחשית בתנאי העסקה מזכה בפיצויי פיטורים הינה עניין לקביעה שיפוטית

עבודה תל אביב: קיום נסיבות המצדיקות התפטרות המזכה בפיצויי פיטורים הוא עניין לקביעה שיפוטית של בית הדין לעבודה; בית הדין לעבודה יבחן האם בנסיבות הספציפיות העובד זכאי לפיצויי פיטורים מחמת התפטרותו.

#### ב. תניה בהסכם הפצה המונעת ביטולו אלא במקרה הפרה תהיה בלתי אכיפה

מחוזי חיפה: הודעה של ספק על ביטול הסכם הפצה עליה מתנהל משא ומתן מהווה הודעה מראש לביטול ההסכם; תניה בהסכם הפצה המונעת ביטולו אלא במקרה של הפרתו אינה אכיפה.

#### ג. הפרשי הצמדה וריבית על חוב פסוק חלים גם כאשר ניתן עיכוב ביצוע של פסק הדין

העליון: אם ביצוע פסק דין עוכב עד החלטה בערעור, ריבית פיגורים שפסק בית המשפט לא חלה על תקופת עיכוב הביצוע; הפרשי הצמדה וריבית ממשיכים לחול בתקופת עיכוב הביצוע

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון, מופצת אחת לשבועיים לקהל של כ 2,500 איש וכוללת פרסומים מקצועיים תמציתיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להיות מוסר מרשימת התפוצה או על מנת להצטרף אליה יש לשלוח מייל לכתובת [newsletter@afiklaw.com](mailto:newsletter@afiklaw.com) ובכותרת לכתוב "אנא הסירו אותי מרשימת התפוצה" או "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר עדכון זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה כל שינוי בטקסט. אין האמור בעדכון זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

למאגר פרסומים קודמים: <http://www.afiklaw.com>

מצ"ב מאמר הדין בנושא הממשל תאגידי ומתאר כיצד החלו כללי הממשל התאגידי להתגבש ביחס לחברות ציבוריות ותאגידיים מדווחים אחרים, אולם בפועל הם מחלחלים גם לתחום הפרטי, ומחילים סטנדרטים של התנהגות נושאי משרה גם בחברות פרטיות ומשפיעים עליהם באופן ישיר. את המאמר ניתן למצוא גם בקישור:

<http://www.afiklaw.com/files/articles/a118.pdf>

את המאמר כתבה עו"ד איריס ורדי ממשרד אפיק ושות' ([www.afiklaw.com](http://www.afiklaw.com)), העוסקת בתחום דיני החברות, ניירות הערך והממשל התאגידי. עו"ד ורדי מרצה ומעבירה סדנאות בנושא בקורסים לדירקטורים ולמזכירי חברות, בעיקר במסגרת המי"ל (המרכז הישראלי לניהול).

## 2. מידעוני המסים של BDO זיו האפט

מאז הגיליון האחרון של מגזין זה התפרסמו שני גיליונות מיוחדים לסיכום שנת 2012 של BDO זיו האפט:

מגזין מיוחד של BDO זיו האפט לסיכום שנת 2012, הכולל סקירה של עדכונים שחלו בהוראות התקינה הבינלאומית, סקירה של פרסומי רשות ניירות ערך בשנת 2012, דגשים לקראת פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2012 וכמו כן סקירה של פרסומי רשת BDO אודות הצעות לתקנים חדשים והצעות לתיקון תקנים קיימים. את הגיליון המלא ניתן למצוא בקישור:

[http://replay2.bdo.co.il/fb\\_web/fb/3C231CD58036A0D98D8295A6E56EEDEE8BACF916382F336E2D804BB1411B49CD/show.aspx](http://replay2.bdo.co.il/fb_web/fb/3C231CD58036A0D98D8295A6E56EEDEE8BACF916382F336E2D804BB1411B49CD/show.aspx)

מגזין מיוחד של BDO זיו האפט לסיכום שנת 2012, בנושא התקינה האמריקאית. המגזין כולל תקצירים של הפרסומים השונים שפורסמו במהלך שנת 2012 בנושאי חשבונאות ודיווח, וכן תקצירים של פרסומים בנושאי חשבונאות ודיווח אשר פורסמו בשנת 2011 ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012. את הגיליון המלא ניתן למצוא בקישור:

[http://replay2.bdo.co.il/fb\\_web/fb/B5EA232370253CD9A533CF0EEE8070F78D92268159543B129928DE1888EF14E7/show.aspx](http://replay2.bdo.co.il/fb_web/fb/B5EA232370253CD9A533CF0EEE8070F78D92268159543B129928DE1888EF14E7/show.aspx)

BDO זיו האפט, עימה משרדנו מצוי בקשרי שיתוף פעולה הדוקים, הינה פירמת רואי חשבון המהווה חלק מהרשת הבינלאומית BDO הפרושה בלמעלה מ-110 מדינות ומדורגת בין חמש הפירמות הגדולות בישראל.

## 3. תאגידיים, הגבלים עסקיים וניירות ערך

א. פטור ממכרז בהתקשרות עם נותני שירות ברשות ציבורית יינתן רק במקרים ייחודיים [עמ' 6145/12 עיריית נצרת עילית נ' זאב הרטמן, חבר המועצה, בית המשפט העליון, 13.01.2013, כב' השופטים אליקים רובינשטיין, עוזי פוגלמן ודפנה ברק-ארז]

עירייה ערערה לבית המשפט בשאלה מהי הדרך המשפטית להתקשרות עם נותני שירותים מקצועיים ברשות המקומית – האם חלות תקנות הרכש; או כפי שקבע בית המשפט של הערכאה הקודמת, בידי ראש העיריה לקבל החלטה מכוח סמכותו השירותית תוך היעזרות בועדה מיעצת; או שמא מוטל על הרשות המקומית לקיים מכרז? החובה לערוך מכרז היא רחבה ומתייחסת לכלל סוגי העסקאות שמבצעת רשות מינהלית. עם זאת קבע המחוקק פטור ממכרז ל"חוזה לביצוע עבודה מקצועית הדורשת ידע ומומחיות מיוחדים, או יחסי אמון מיוחדים". בית המשפט קבע כי יש לפרש הוראה ייחודית זו של פטור ממכרז באופן מצומצם ולהתירה רק במקרים ייחודיים וקיצוניים של יחסי אמון מיוחדים או מומחיות ייחודית. במקרים ייחודיים אלו יפנה ראש הרשות לוועדה מקצועית. כמו כן נקבע כי אין לאפשר לראש רשות לפעול כאוות נפשו בהקשר של רכישת שירותים, לא בשל הטלת דופי ביושרם של ראשי רשויות, אלא בשל הצורך המובהק באיזונים ובלמים. החשש הוא כי בהיעדר מכרז, יופר איזון זה, על ידי וועדה מקצועית אשר ממונה על ידי ראש המועצה עצמו. על כן ברור כי הליך רכישת השירותים, פעולה ציבורית הכרוכה בהוצאות כספי ציבור, צריך להיות נקי מחשש לשיקולים פוליטיים שאינם ענייניים ועליו להתנהל באופן של מכרז תחרותי הוגן, ובמקרה של שירות אשר יכול להינתן על ידי מספר בעלי מקצוע באופן דומה, לא חל הפטור ויש לנהלו באמצעות הליך של מכרז.

**ב. חוק השליחות יחול במקום בו אורגן מבצע פעולה משפטית בשם תאגיד כלפי צד שלישי**  
[תא (חי') 274-08 מוני שבתאי נ' ליטו גרופ בע"מ, בית המשפט המחוזי חיפה, 07.01.2013, כבוד השופטת רבקה למלשטריך לטר]

בית המשפט המחוזי דן לאחרונה בשאלה האם פעילות מנהל או דירקטור בחברה, אשר נעשתה לכאורה תוך חריגה מהרשאה, כפופה לחוק החברות או לחוק השליחות. בית המשפט ציין, כי עת ישנה סתירה בין חוק השליחות וחוק החברות בקשר עם חריגה מהרשאה, יחול חוק החברות וזאת לאור חוק השליחות המקנה עדיפות לסוג מיוחד של שליחות ולדין ספציפי על דין כללי. יחד עם זאת, למרות השוני בין אורגן לשלוח- בכל הנוגע לדיני השליחות דינו של אורגן כדין שלוח. היינו, האורגן מבצע פעולה משפטית בשם התאגיד כלפי צד שלישי ולכן יחול חוק השליחות על יחסי תאגיד-אורגן-צד שלישי. להבדיל מהסדר בחוק השליחות, הפוטר שולח מחיוב שלא נטל על עצמו מרצון, על דרך יצירת יריבות ישירה בין השלוח לבין צד שלישי, בחוק החברות תחוב החברה עצמה כלפי צד שלישי ולאחר מכן תוכל לתבוע את האורגן שחרג מהרשאתו וזאת כל עוד צד שלישי לא ידע על חריגה מהרשאה ולא היה עליו לדעת זאת. במילים אחרות, חוק השליחות מעביר את הנזק מצד שלישי אל השלוח ואילו ההסדר בחוק החברות מעביר את הנזק מהשלוח לחברה אך מותנה בידיעת צד שלישי. בית המשפט קבע כי במקרה זה חרגו האורגנים מההרשאה שניתנה להם על ידי החברה אך הצד השלישי ידע על החריגה מההרשאה. משלא נתמלאו החריגים הקבועים בחוק, התוצאה המתבקשת היא כי החברה איננה מחויבת במסמך שנעשה תוך חריגה מהרשאה. מעבר לכך, לאור חוק השליחות, הצד השלישי רשאי לתבוע את האורגנים עת הפרו התחייבותם כלפיו.

**ג. חברה אינה מחויבת בחלוקת דיבידנד כאשר אין הוראת תקנון הקובעת זאת**  
[ת"א (א) 2296/08 תא (ת"א) 2296-08 צבי א. שמיר נ' מרכז הקונגרסים הבינלאומי א.י.סי.סי ירושלים - בנייני האומה בע"מ, בית המשפט המחוזי תל אביב, 16.01.2013, כב' השופטת דניה קרת מאיר]

בעלי מניות בחברה ביקשו לאשר תובענה ייצוג, בין היתר בגין אי חלוקת דיבידנד לבעלי המניות. בית המשפט העלה את השאלה האם בעל מניות רשאי לבסס טענת קיפוח על אי חלוקת דיבידנד על ידי החברה על אף רווחיה, כאשר הבעיה מתעוררת בעיקר בחברות פרטיות בהן אין בעובדה שהרווחים המצטברים גורמים לעלייה בערכן של המניות - כדי לאפשר לבעל המניות להפיק הנאה מכך. הבעיה מתגברת כאשר אין במסמכי היסוד של החברה הוראה המחייבת חלוקת דיבידנד ואשר ניתן לאוכפה ככל הסכם אחר. בית המשפט קבע שכשהוראות התקנון אינן קובעות חובת חלוקת דיבידנד (אותה ניתן לאכוף ככל הסכם), אין ציפייה לגיטימית לבעל מניות לקבלת דיבידנדים. עם זאת, רשאי בעל מניות לטעון לקיפוח בהתבסס על כך שנושאי המשרה בחברה מרוקנים את רווחיה במסווה של שכר, כאשר סכומי השכר עולים על המקובל במשק ואינם אלא חלוקת רווחים לבעלי השליטה במסווה של שכר לנושאי משרה. במקרה זה נקבע שלא הוכחה עילת התביעה הנטענת.

#### 4. עדכוני משפט מסחרי, מקרקעין וזכויות יוצרים

**א. השאלה האם הרעה מוחשית בתנאי העסקה מזכה בפיצויי פיטורים הינה עניין לקביעה שיפוטית**  
[תע"א (ת"א) 9971-09 עלי ולויל נ' בן עמי שאול גינן והשקיה בע"מ, בית הדין לעבודה תל-אביב, 11.12.2012, כב' השופט אורן שגב]

בית הדין לעבודה נדרש לשאלה האם התפטרות מחמת הרעה מוחשית בתנאי העסקה, מזכה עובד בפיצויי פיטורים. בית הדין קבע, כי נטל הוכחת הרעה מוחשית בתנאי העסקה מוטל על התובע וכי על פי ההלכה הנוהגת, השאלה מתי נקלע עובד למצב בו תנאי עבודתו הורעו מוחשית, מחייבת התייחסות למכלול הנסיבות שהובילו להתפטרותו. כך, בכל מקצוע וסוג עבודה יש לבחון את הנסיבות הספציפיות בטרם יוחלט אם יש באותן הנסיבות כדי להגיע למסקנה שאין לדרוש מהעובד להמשיך בעבודתו. נוסף על כך, על העובד להוכיח כי התפטר מחמת הרעה מוחשית בתנאי העסקתו ולא בשל סיבה אחרת, וכי נתן התראה סבירה למעביד על כוונתו להתפטר והזדמנות נאותה לתקן את ההפרה. בענייננו, בית הדין לעבודה קבע כי העובד התפטר בנסיבות שבהן לא היה ניתן לצפות ממנו להמשיך ולעבוד וזאת לאחר ששכר היסוד שלו הופחת באופן חד צדדי, לאחר שפנה כמה פעמים למעבידו אשר הסביר לו כי לא ניתן להשיב את המצב לקדמותו. בתוך כך נקבע, כי קיומן של נסיבות המצדיקות התפטרות המזכה בפיצויי פיטורים הוא עניין לקביעה שיפוטית של בית הדין לעבודה. היינו, בית הדין לעבודה צריך לבחון, על פי אמות מידה אובייקטיביות בלבד, האם בנסיבות הספציפיות העובד זכאי לפיצויי פיטורים מחמת התפטרותו.

**ב. תניה בהסכם הפצה המונעת ביטולו אלא במקרה הפרה תהיה בלתי אכיפה**  
[ת"א 12 - 12 – 59168 לאמיקו בע"מ נ' Sick Maihack GmbH ואח', בית המשפט המחוזי חיפה, 10.01.2013, כב' השופט יצחק כהן]

מפיצה מזה 17 שנה של ספק גרמני ביקשה צו מניעה שימנע מהפסק לבטל את הסכם הפצה, לאחר שמשא ומתן בין הצדדים בנושא הפסקת ההסכם, אשר מתנהל מזה כשנה הסתיים בהודעה של הספק על הפסקת ההתקשרות בהודעה מראש של שבועיים.

בית המשפט דחה את הבקשה לצו מניעה וקבע, כי גם בחלוף כ- 17 שנים של התקשרות, שלא הוגבלה במועד נקוב, היה הספק זכאי להפסיק ההתקשרות ובלבד שייתן הודעה זמן סביר מראש. העובדה שהמפיץ ידע על הכוונה להפסיק את ההתקשרות כבר לפני כשנה וניהל על כך משא ומתן (בו לא חזר הספק מכוונתו להפסיק ההתקשרות) מהווה הודעה מראש, אך בכל מקרה, לא יינתן צו מניעה כי במקרה וההודעה מראש לא היתה מספיקה, ניתן לפצות על כך בכסף.

בית המשפט דחה גם את טענת המפיץ כי ההסכם ניתן לביטול רק במקרה של הפרתו וקבע שאף אילו היה סעיף כזה בהסכם, הרי שזה סעיף בלתי אכיף מכיוון שאין מעניקים סעד של אכיפה מקום בו משמעות האכיפה היא כפייתו של צד לחוזה לקבל שירות אישי מהצד האחר.

**ג. הפרשי הצמדה וריבית על חוב פסוק חלים גם כאשר ניתן עיכוב ביצוע של פסק הדין**  
[רע"א 7777/09, 7853/09 אליהו בראנץ' נ' הרצל כנפי, בית המשפט העליון, 07.01.2013, כב' השופטים סלים ג'ובראן, חנן מלצר ואורי שהם]

בין הצדדים התעוררה מחלוקת בשאלה האם חוב לתשלום שעל פסק הדין ניתן עיכוב ביצוע נושא בתקופת עיכוב הביצוע (שהחזיק עד דחיית הערעור) הפרשי הצמדה וריבית. בית המשפט העליון הבהיר את ההלכה הקודמת לעניין ריבית והצמדה על חוב בתקופה בה התקיים עיכוב ביצוע של הליכים משפטיים. בית המשפט קבע, כי ככל שבית המשפט פסק ריבית פיגורים, המדובר בריבית עונשית שמטרתה זירוז החייב לשלם את חובו וזו אינה חלה כאשר ניתנה החלטה שיפוטית על עיכוב ביצוע. להבדיל, החלטת עיכוב ביצוע אינה עוצרת את פסיקת הפרשי הצמדה וריבית "רגילים" שמטרתם להעמיד את הזוכה במקום שבו היה נמצא לו היה משולם החוב הפסוק במועדו.